

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційну роботу

ГЕРИЧ Катерини Іванівни на тему:

«ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ АРХІТЕКТУРИ ІННОВАЦІЙНИХ ЦЕНТРІВ ЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ»

представлену на здобуття ступеня доктора філософії з
галузі знань 19 – Архітектура та будівництво,
спеціальності 191 – Архітектура та містобудування

Детальне вивчення дисертації Герич Катерини Іванівни «Принципи формування архітектури інноваційних центрів зайнятості населення» дозволяє зазначити наступні результати щодо оцінки її актуальності, наукового рівня, новизни, обґрунтованості і достовірності представлених теоретичних положень, практичного значення, змісту, завершеності та відповідності нормативним вимогам, а також рівня виконання поставленого наукового завдання та оволодіння дисертанткою методологією наукової діяльності.

Актуальність обраної теми не викликає сумнівів, оскільки в Україні посилюється трудова міграція населення, як зовнішня, так і внутрішня. Цьому сприяють безробіття, війна на Донбасі з 2014 року, а з 24 лютого 2022 року і по всій Україні. Центри зайнятості, як посередники між безробітними та роботодавцями, не можуть забезпечити всіх бажаючих роботою. Тому виникає необхідність за допомогою комплексних архітектурних методів посприяти вирішенню кризових явищ трудової міграції та стану ринку праці, а саме, створити інноваційні центри зайнятості, що дозволить «миттєво» забезпечити безробітних роботою та житлом. В цій площині обрана здобувачкою тема для її дисертаційної роботи, є дійсно своєчасною і потребує ґрунтовного вивчення, оскільки буде актуальною і для після воєнної відбудови країни.

Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій дисертації підтверджується проведеними теоретичними дослідженнями архітектури існуючих інноваційних центрів зайнятості населення (на базі 240 літературних джерел); результатами аналізу вітчизняної та зарубіжної проєктної практики та експериментальними роботами автора. При здійсненні авторського дослідження було використано загальнонаукові та спеціальні методи, які забезпечили належний рівень його обґрунтованості і достовірності. Результатом стали запропоновані методичні засади, принципи та практичні рекомендації формування архітектури ІЦЗ населення, що відповідає визначеній меті та завданням. Наукові положення, висновки і

рекомендації дисертаційного дослідження Герич К.І. є аргументованими та змістовними і свідчать про високий рівень наукової підготовки дисертантки.

Достовірність основних положень роботи підтверджується: продуманою логікою викладення матеріалу; проведенням комплексного дослідження з грамотним послідовним застосуванням загальнонаукових і спеціальних методів; позитивною оцінкою отриманих результатів на міжнародних конференціях і в рецензованих наукових фахових виданнях, де авторкою було їх оприлюднено; вдалою апробацією у проєктній практиці, про що засвідчено актами впровадження.

Враховуючи всі вищенаведені аргументи можна зробити позитивний висновок щодо наукової обґрунтованості і достовірності отриманих основних положень дослідження, а також їх відповідності заявленим меті та завданням.

Науковою новизною одержаних результатів слід вважати наступне: а) заслуговує уваги науково обґрунтоване авторкою визначення поняття інноваційний центр зайнятості; б) цінними є сформульовані принципи формування архітектури інноваційного центру зайнятості та запропонована класифікація нової типологічної групи архітектурних об'єктів; в) цінними в практичному аспекті є розробка трьох функціональних моделей для різних типів комплексів інноваційних центрів зайнятості і їх мережі, визначення їх ієрархії складових та розрахунків радіусів доступності; г) схвалення заслуговують рекомендації щодо проєктування екологічного комплексу інноваційного центру зайнятості через застосування пермакультурних методів проєктування; д) отримали подальший розвиток прийоми формування архітектури інноваційного центру зайнятості (композиційний, пермакультурний, контекстуальної адаптації) та практичні рекомендації по створенню мережі комплексів інноваційних центрів зайнятості.

Вважаю, що наукова новизна одержаних результатів сформульована логічно і закономірно, а кількість її складових та кваліфікаційні ознаки відповідають нормативним вимогам.

Практичне значення дослідження полягає в тому, що розроблені методи та рекомендації дозволяють доповнити діючі нормативні документи щодо проєктування громадських та промислових будівель, які можна використовувати при новому будівництві чи реконструкції «занедбаних» промислових об'єктів. Частина отриманих результатів можна адаптувати та використати до інших типологічних груп будівель. Авторські теоретичні нароби також стануть ґрунтовною підосною для подальших наукових досліджень в напрямку формування архітектури інноваційних центрів

зайнятості. І будуть цінними для впровадження в навчальний процес закладів вищої освіти архітектурного профілю на практиці архітектурного проектування та при вивченні типології громадських та промислових будівель.

Оцінка наукових публікацій За результатами дослідження Герич К. І. опубліковано 13 наукових публікацій, в тому числі 3 у фахових наукових виданнях України (одна у співавторстві із Ватаманюк Н.Ю.); 1 стаття у співавторстві із д. арх., проф. Товбичем В.В. та Ватаманюк Н.Ю. в іноземному фаховому виданні, що включене до міжнародних наукометричних баз даних (SCOPUS); 8 тез наукових доповідей у матеріалах науково-практичних конференцій та 1 стаття, яка додатково відображає наукові результати дисертації. У публікаціях достатньо розкрито основні положення роботи.

Кількість та якість наукових публікацій Герич Катерини Іванівни відповідає вимогам п.8 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії».

Оцінка змісту, стилю та мови дисертації, її завершеності, оформлення Дисертаційна робота виконана у двох томах та складається з анотацій, термінів та визначень понять, вступу, 4-х розділів з висновками, загальних висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг становить: I том – 325 сторінок, в тому числі основний текст – 156 сторінок, рисунки – 89, таблиці – 30, використані джерела з 240 найменувань – 24 сторінки, 3 акти впровадження. II том – Додатки – 155 сторінок.

У **вступі** дисертанткою викладено актуальність теми дослідження, її зв'язок з науковими програмами. Визначено мету роботи, що відповідає заявленій темі і розкрита у завданнях, предмет та об'єкт дослідження. Показано наукову новизну, практичне значення одержаних результатів та впровадження наукового дослідження.

У **першому** розділі «Теоретичні основи і передумови розвитку та формування інноваційних центрів зайнятості» авторкою проведено аналіз теоретичного і практичного досвіду проектування будівель в сфері зайнятості населення. Проаналізовано склад та методика діяльності, структуру, функціонально-планувальні особливості будівель центрів зайнятості та визначено проблемні питання у їх формуванні, зокрема, можливість організації «миттєвого» забезпечення роботою населення. Схвалення заслуговує створення міжгалузевих комплексів. Досліджено поняття інновацій, інноваційні промислові об'єкти України і світу та особливості застосування їх сучасних досягнень у промисловості та архітектурі.

У **другому** розділі «Методика проведення дослідження. Класифікація інноваційних центрів зайнятості» розроблено методичні рекомендації на основі сучасних методів проведення наукового дослідження на емпіричному, емпірично-теоретичному та теоретичному рівнях. Цінними є виділені чинники, які впливають на архітектурну організацію та формування мережі комплексів інноваційних центрів зайнятості. Схвалення заслуговує розроблена типологічна класифікація інноваційних центрів зайнятості за містобудівними, об'ємно-просторовими ознаками та функціонально-планувальною організацією.

У **третьому** розділі «Принципи, прийоми та моделі формування архітектури інноваційних центрів зайнятості» запропонована система загальних та спеціальних принципів. Заслуговують на увагу прийоми: пермакультурний, композиційний, ергономічного розрахунку, психологічної та контекстуальної адаптації, які допомагають реалізувати виділені принципи.

Схвалення заслуговують сформовані на основі визначених принципів та прийомів три функціональні моделі для малого, середнього та великого комплексу інноваційного центру зайнятості, в залежності від його структурної організації та функціонального наповнення. Експериментально визначено максимально можливі площі функціональних зон та їх відсоткове співвідношення із іншими зонами комплексу.

У **четвертому** розділі «Рекомендації щодо організації мережі та комплексів інноваційних центрів зайнятості» визначаються архітектурно-містобудівні засади формування мережі інноваційних центрів зайнятості, проводиться розрахунок мережі та радіусів доступності комплексів для населення на основі статистичної інформації та сформульовано практичні рекомендації щодо організації мережі. Викликає інтерес розроблена концептуальна модель мережі ІЦЗ для м. Чернівці та Чернівецької області та виконані авторкою експериментальні проєктні пропозиції.

У загальних висновках відповідно до поставлених завдань сформульовано основні наукові результати даного дослідження.

В цілому ж, в роботі можна відмітити послідовність і логічність викладення інформації. Робота є завершеною самостійною науковою працею, достатньо добре оформленою.

До основних здобутків роботи слід віднести: а) розробку актуального ІЦЗ з новими функціональними зонами, зокрема, житловою та виробничою, що дозволить «миттєво» надавати безробітному як житло для проживання (тимчасове чи довготривале), так і працю (якщо підходить профіль роботи), чи можливість перекваліфікації; б) виділення у ІЦЗ резервних територій, які

можна використати на перспективу як для постійно проживаючого населення так і для тимчасово переселених осіб; в) інноваційні методи проектування, запропоновані авторкою, допоможуть у створенні сучасного об'єкту з можливостями трансформації внутрішнього середовища; г) практичні способи застосування проведеного дослідження втілені у розробку концептуальної моделі мережі інноваційного центру зайнятості для м. Чернівці та Чернівецької області, та експериментальні проєктні пропозиції.

Поряд з тим, до представленої роботи є **наступні зауваження:**

1. Описані сучасні методи архітектурного проектування, які подані у таблиці 1.5 «Методи цифрового моделювання, які можна використати при створенні ІЦЗ» варто було б проілюструвати для кращого сприйняття візуальним матеріалом (п. 1.4., с.79).

2. Доречно було б доповнити загальні принципи формування архітектури ІЦЗ принципом безпечності, що проявляється у організації у об'єктах бомбосховищ, медичного кабінету та інших заходів захисту, і які могли б використовуватися при потребі та у військових час (п. 3.1., с.135).

3. Запропоновані способи використання пермакультурних методів проектування при врахуванні принципу екологічності у створенні ІЦЗ доцільно було б проілюструвати тривимірними візуалізаціями, для більшого розуміння важливості запропонованих актуальних методів проектування та способів їх застосування при проектуванні комплексу (п. 4.3.).

4. Можливо у дисертаційному дослідженні доцільно було б більше уваги приділити організації працевлаштування та проживання у ІЦЗ безробітних з обмеженими фізичними можливостями та адаптації середовища до них, враховуючи наслідки і війни в Україні.

5. Доречно було б у посиланнях на літературні джерела вказувати і сторінки.

Проте, зазначені зауваження не зменшують загального позитивного враження від представленої дисертації, вони мають переважно рекомендаційний характер. Отримані здобувачкою результати не викликають сумніву, є науково обґрунтованими, мають наукову новизну і практичне значення. В цілому, робота заслуговує позитивної оцінки.

Відповідність дисертації вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії ...»

Дисертація Герич Катерини Іванівни «Принципи формування архітектури інноваційних центрів зайнятості населення» відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи

про присудження ступеня доктора філософії», зокрема пп. 5, 6, 7, 8, 9. Дисертація виконана з дотриманням правил академічної доброчесності. Є самостійною, завершеною науковою роботою. Отримані результати свідчать про значний внесок авторки в науку.

Загальний висновок

Усе вищевикладене дозволяє стверджувати про високий рівень виконання здобувачкою поставленого наукового завдання та глибоке оволодіння методологією наукової діяльності.

Вважаю, що дисертація «Принципи формування архітектури інноваційних центрів зайнятості населення», представлена на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 19 – Архітектура та будівництво, спеціальності 191 – Архітектура та містобудування, є завершеною науковою працею, яка відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії ...», затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, та напрямку наукового дослідження освітньо-наукової програми КНУБА з вищезазначеної спеціальності, а її авторка, Герич Катерина Іванівна, заслуговує присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 191 – Архітектура та містобудування.

Офіційний опонент:

кандидат архітектури, доцент,
доцент кафедри архітектури
Львівського національного
університету природокористування

О.І. Колодрубська

Підпис кандидата архітектури, доцента
доцент кафедри архітектури ЛНУН
О.І. Колодрубської засвідчую:
Головний вчений секретар,
к.е.н., доцент

І.М. Федів